

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Prenumerata miesięcznie w Łodzi mk. 11.500
 " " " Kraju " 12.500
 " " " za gran. 16.000
 Odnoszenie do domu 500 mk. miesięcznie.
 „Głos Polski” łącznie z „Kurierem Wiecz.”
 wraz z odnoszeniem 23.000 mk. miesięcznie.

Cena 500 mrk.

Redakcja i Administracja
 Łódź, Piotrkowska nr. 106.
 Telefony: Redakcji nr. 19-71,
 Administr. 199. Nocny - 799.

Ogłoszenia: I str. i w tekście 800 mk. (5 szpalt)
 za wiersz Nekrologi 500 " 5
 milimetr. Nadesł. po tekśc. 600 " 5
 jednoszp. Zwyczajne 350 " 8
 Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 50.000 mrk
 Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 procent
 " za firm zagranicznych o 100 procent drożej. "

Bieg okrężny „Głosu Polskiego”

W dniu 20 maja, t. j. w pierwszy dzień Zielonych Świątek odbędzie się punktualnie o godz. 12 w południe doroczny bieg okrężny „Głosu Polskiego”.
 Zawodników, jakoteż i kluby sportowe, **uprasza się o możliwie wczesne zgłaszanie swego udziału w biegu, pod adresem redakcji, Piotrkowska 106.**
 Regulamin biegu dla orientacji zawodników, będzie podany w najbliższych dniach.

Dziś wielka premjera!
Arcydzieło światowej sławy!

„Paganini”
 Tragedja w 7 aktach z życia króla skrzypków.
 W rolach głównych:
Ewa May i Konrad Veidt
 Wytwórnia i reżyserja: **Konrad Veidt.**
 Wszystkie sola skrzypcowe utworów Paganiniego w wykonaniu koncertmistrza
p. M. LEWAKA.

521-1

Surowa twarz.

Organ p. Witosa „Wola Ludu” w chwili, kiedy wydawało się, że nastąpi tak zwana popularnie teraz „finalizacja” nowej większości pisał m. in.: „W tej decydującej chwili oczy całej Polski zwracają się na postać Witosa. W jego surową twarz zapatrzyła się Polska cała”.

Trudno zdać się o frazes bardziej przesadnego bałwochwaltstwa w stosunku do p. Witosa. Odbijał on szczególnie w zestawieniu innego organu P. S. L. „Ludowca”, który w tymże czasie pisał: „Winę nikłej pracy sejmu ponoszą ci, co nie tyle patrzą roboty, ile koniecznie chcą wyrwać rząd obecny i ciągle knują jakiegoś spisku, ciągle usiłują zrobić jakiś układ między „Chienia” i „Piastem”. ...Dostyc nareszcie tych knowań... Nam przesilenia są nie potrzebne — chcemy pracy!”

A więc z jednej strony P. S. L. sytuacja wygląda tak: „oczy całej Polski” utkwiłone są „w surowej twarzy” postać Witosa; a z drugiej strony tejże partii ta sa-

ma sytuacja nazywa się spiskiem i knowaniami, których wszyscy mamy dosyć. Trudno o większą rozbieżność w ocenie jednego i tego samego zjawiska, a kiedy się pamięta, że taka rozbieżność zachodzi w łonie stronnictwa, które odznaczało się aż do ostatnich czasów zwartością i spójnością, to będziemy mieli najlepszy dowód, że zaszły duże zmiany w układzie naszych sił politycznych. W drugim ugrupowaniu, które miało wraz z „surową twarzą p. Witosa” utworzyć większość, t. j. w „Chjenie” też dzieją się dziwne rzeczy.

Nawet organy związku ludowego: „Gazeta Warszawska” i „Poranna” nie są zgodne w ocenie sytuacji. Bo podczas, gdy poważna „Warszawska”, reasumując ubiegłej niedzieli wynik akcji „budowania polskiej większości”, czy też, jak mówił Innl. „spisków i knowań przesileniowych”, pisała, że w każdym razie położono fundamenty pod rządę gotową.

Teraz wiadomo, że pomimo a-

rytmicznych zdolności „Dwugroszówki” tak nie jest, bo „Chjenia” rozpada się na trzy ugrupowania, z których dwa, klub Ch. D. (Korfantego) i Ch. L. (Dubanowicza) do tej nowej większości nie rwa się. Klubowi Dubanowicza grozi na tem tle rozłam, a klub p. Korfantego wogóle zachowuje się tajemniczo i nawet najbliżsi przyjaciele nie wiedzą, jakie są jego zamiary, a enigmatyczna rezolucja klubu co do układów o większość bynajmniej tej tajemnicy nie rozproszyła.

Co się tyczy klubu P. S. L., to chyba samo zestawienie oświadczeń dwóch organów tej partii wystarczy, aby stwierdzić, że arytmetyka „Dwugroszówki” jest fałszywa kompletnie. A więc, rozumując logicznie, możemy twierdzić, że fundamenty większości „Piastowo-Chieniskiej” rozsypały się i arytmetyka najsztuczniejsza nic na to nie pomoże. Kto wie, czy właśnie dlatego twarz p. Witosa nie stała się „surową”. Bo cóż za wyższość z tej sytuacji, w której znaleźli się kontrahenci krakowscy? Mrówcza praca nad pozyskaniem nowych głosów dla tej kombinacji. Wiemy,

że w tym kierunku odrazu poszły wysiłki, zwrócono się w stronę N. P. R. w nadziei, że tam znajdzie się brakujące kilkanaście głosów do zastąpienia grupy p. Dąbskiego. Wiemy jednak, że i te zabiegi dają wyniki nikłe i arytmetryki nie poprawiają. Twarz p. Witosa z surowej stać się może kamienna, bo nic już nie będzie miała do powiedzenia.

Jedno jest pewne, że w takim stanie rzeczy nasz front wewnętrzny trwać nie może. Ukryte przez silencie słusznie przez „Ludowca” nazwane spiskiem i knowaniem wstrząsnęło podstawami naszego życia państwowo-politycznego: od szeregu tygodni w urzędach nie załatwia się spraw zasadniczych, odkładając je do czasu „utworzenia się nowego rządu”, załatwia się tylko „kawalki”. Jest to dezorganizacja maszyny państwowej. Widzimy wyraźnie, że nie da ona tych wyników, na które liczą, ale zostawia w każdym razie po sobie trzesawisko, z którego trzeba państwo niezwłocznie wydobyć. Surowa twarz p. Witosa nie może tu być żadną przeszkodą.

St. Gr.

Wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom, współpracownikom, pracownikom fabryki i życzliwym, którzy oddali ostatnią posługę naszemu drogiemu

b. p. Jakóbowi Faust

składają serdeczne „Bóg zapłać“

Żona, Rodzice i Rodzeństwo.

W niedzielę, dnia 6 maja r. b., o godz. 10 rano, odbędzie się za spokój duszy nieodżałowanej

B. P.

Miryjam Jakóbowej Stein

nabożeństwo żałobne w synagodze przy Alei Kościuszki Nr. 2, na które zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych

356

Mąż i dzieci.

Szefowi naszemu, p. Dawidowi Orlinskiemu, z powodu śmierci siostry Jego

Zofji

wyrażamy głębokie współczucie

Personel firmy

D. Orlinski i M. Epstein.

350

W sobotę, d. 5 b. m., o godz. 4 po poł., odbędzie się w lokalu T-wa Niesienia Pomocy Głuchoniemym p. n. „Ezras-Ilmim“, przy ul. Zielonej 23, żałobne nabożeństwo za spokój duszy

b. p. Juliusza Rozentala

na które zaprasza krewnych i przyjaciół zmarłego Zarząd.

W niedzielę, dn 6 maja r. b. jako w rocznicę śmierci

b. p. ZELIKA BARUCH

odbędzie się o godz. 1-ej po poł. w synag. Domu Starców fund. matk. Konstataów nabożeństwo żałobne, na które krewnych i przyjaciół zmarłego, oraz członków Ł. Ż. Tow. Opieki nad Starcami zaprasza

ZARZĄD.

Zycie i sąd.

O napad bandycki.

Pod przewodnictwem sędziego Zajkowskiego, rozpatrywał w dniu wczorajszym sąd okręgowy sprawę Szczepana Trzeciaka, oskarżonego o napad na mieszkańca Feliksa Ratajewskiego w majątku Koszuby, gm. Wola Wężykowa.

Trzeciak był już dwukrotnie karany po 10 lat ciężkiego więzienia i zbiegł z więzienia.

Sąd skazał Trzeciaka po pozbawieniu praw na 10 lat ciężkiego więzienia. (bip).

4 lata za agitację komunistyczną.

Jeszcze w październiku r. ub. policja zawiadomiona została, iż Bolesław Maj i Kazimierz Jedryk uprawiają na zebraniach w związkach zawodowych przy ul. Dzielnej 60. energiczną akcję wywrotową drogą przemówień w duchu komunistycznym oraz kolportażu „bibuły komunistycznej“.

Po zarządzonej obserwacji dokonano rewizji w mieszkaniu Majów, gdzie znaleziono 59 egzemplarzy t. zw. „platformy“ centralnego komitetu związku proletariatu miast i wsi p. t. „Do ludu pracującego Polski“. Broszury te nawoływały do obalenia istniejącego w państwie polskim ustroju społecznego. Poza tym znaleziono wiele innych egzemplarzy nielegalnej literatury.

Stwierdzono, że Bolesław Maj, b. członek t. zw. bojówki P.P.S. gdzie posilkował się pseudonimem „Diabeł“, w końcu 1918 r. przeszedł do partii komunistycznej i był członkiem czynnym K.P.R.P. Co do Jedryka, to według posiadanych przez policję informacji

był on zdeklarowanym komunistą i uprawiał agitację w fabryce Silberblata wraz z przesładującym obecnie w areszcie Georgiem Minichem. Był on swego czasu internowany w Dabiu pod Krakowem. Zorganizował on również t. zw. wych. związków zawodowych. Jacejke komunistyczną w klaso-

Sprawę powyższą rozpatrywał sąd w dniu wczorajszym pod przewodnictwem wice-prezesa sędziego B. Witkowskiego. Do winy obaj podsądni nie przyznali się przy czym Maj zaznaczył, że był delegatem w fabryce B-ci Loewenstein i do K.P.R.P. nie należał. — Jedryk oświadczył, iż popełniłby kłamstwo, gdyby przyznał się do inkryminowanego mu czynu.

Świadkowie dowodowi potwierdzają fakty podkreślone w akcie oskarżenia. zaprzeczają jednak temu świadkowie odwoadowi, a szczególnie członek zarządu O.K. Z.Z. p. Kałużewski, który stwierdził, iż na zebraniach w duchu komunistycznym nie przemawiał. Akt oskarżenia popierał podpro-

kurator Szmidi, który na mocy zeznań świadków dowodowych żądał ukarania podsądnich zgodnie z aktem oskarżenia (art. 126 i 130 k. k.)

Po dłuższej naradzie sąd skazał Maję na 4 lata ciężk. więzienia z pozbawieniem praw. Jedryka zaś dla braku dowodów uwolnił.

W dniu 6 maja r. b., w pierwszą bolesną rocznicę śmierci

B. P.

Juljusza

Rozentala

odbędzie się nabożeństwo żałobne o g. 11 i pół w synagodze przy Placu Wolności № 10, a następnie o godz. 1 po poł. na cmentarzu izraelickim, na które zaprasza krewnych, znajomych i przyjaciół

Rodzina.

347

Z powodu śmierci długoletniego naszego szefa

B. P.

Majera Rundsteina

wyrażamy Rodzinie najgłębsze nasze współczucie, oraz wielki hołd pamięci zmarłego.

Byli współpracownicy Warszawskiego Składu Towarz. Akc. I. K. Poznańskiego w Łodzi:

I. Welcman, S. Weiss, A. Kohn, J. Neuman, M. Langführ, J. Bock, J. Bachrach, M. Rubinsteln, Ch. Moczydlower, B. Rydel, Sz. Bauman.

Memu współnikowi, p. Dawidowi, z powodu śmierci siostry jego

B. P.

Zofji Orlinskiej

wyrażam moje najszczerze współczucie

349

Mieczysław Epstein.

W niedzielę dn 6 maja 1923 r. o godz. 11 przed południem w rocznicę śmierci

b. p. JULJUSZA ROZENTALA

odbędzie się nabożeństwo żałobne w synagodze przy Placu Wolności № 10, na które krewnych, przyjaciół i znajomych zaprasza

Zarząd Łódzk. Tow. „Byker Ghalim“ i Komitet „Uzdrowiska“.

Nasz handel z zagranicą.

Handel zagraniczny Rzeczypospolitej polskiej w styczniu i lutym 1923 r. wyraża się poniższymi liczbami:

W styczniu: przywieziono ogółem 220.497 ton, wartości 483.603 milj. marek (w tem 18.297 ton węgla i koksu, wartości 3.058 milj. mk.), wywieziono zaś ogółem 1.368.644 ton wartości 349.457 milj. mk. (w tem węgla i koksu 989.455 ton wartości 79.288 milj. mk.).

W lutym: przywieziono ogółem 260.623 ton wartości 655.208 milj. mk. (w tem 5.013 ton węgla i koksu wartości 1.342 milj. mk.), a wywieziono ogółem 1.469.207 ton wartości 911.046 milj. mk. (w tem węgla 1.081.838 ton na sumę 201.637 milj. mk.).

Bilans handlowy w styczniu był więc bierny, gdyż wartość wywozu pokryła 72,25 procent wartości przywozu. Natomiast bilans handlowy w lutym ukształtował się wybitnie czynnie, przyczem wartość wywozu pokryła 139,05 procent wartości przywozu.

Powstała stąd nadwyżka zarówno w markach polskich jak i w walucie złotej pokrywa niedobór styczniowy, wobec czego bilans dwóch pierwszych miesięcy r. b. jest czynny.

Dla porównania przytaczamy liczbę odpowiednich miesięcy roku ubiegłego. W styczniu 1922 r. przywieziono ogółem 385.281 ton, w czem 314.843 ton węgla, wywieziono 214.024 ton w tem 33.012 ton węgla. W lutym 1922 r. przywóz wynosił 309.837 ton, w tem 267.954 ton węgla, wywóz zaś 129.110 ton, w tem 23.514 t.

Jeżeli więc wyodrębimy obrót węglem, który uległ zupełnemu przekształceniu przez przyłączenie Górnego Śląska, możemy stwierdzić, że obroty zagraniczne Polski wzrosły bardzo znacznie, przyczem w przywozie wzrosły przede wszystkim surowce i półfabrykaty, podczas gdy wyroby gotowe i środki spożywcze nie wykazują większych zmian, a w wywozie wzrost wszystkich grup jest prawie równomierny. (Pat)

Echa międzynarodowej konferencji finansowej.

W r. 1920 odbyła się w Brukseli międzynarodowa konferencja w sprawach finansowych. Na mocy uchwał konferencji, zobowiązano się wydawać periodyczne prace, obrazujące, w jakim stopniu poszczególne państwa zastosowały się do uchwał konferencji finansowej.

Obecnie ukazał się trzeci tom tego wydawnictwa. Między innymi zawiera on szereg danych, dotyczących gospodarki finansowej Polski. Z publikacji tej wynika, że Polska wprowadziła niezupełnie, jednak w znacznym stopniu zastosowała się do zaleceń wspomnianej konferencji.

Rynek pieniężny.

Giełda warszawska.

Gotówka.
Dolar Stan. Zjedn. 47,350—47,100
Marka niem. 1,17,50

Czeki i wpłaty.

Bełża 1,2 00
Berlin 1,19
Londyn 21,800—21,800
Nowy Jork 47,350—47,100
Paryż 51,25—51,65
Szwajcaria 85,40—85,55
Wiedeń 68,25—67,00

Listy zastawne.

Miljonówka 1800—1700
4 i pół proc. listy zast. ziemsk. za 100 rubli 3500

Akcje.

Bank Dyskontowy 525000—500000
Bank Handlowy 370000—360000
Bank kredytowy 75000—85000
Bank przemysłowy 115000—115000
Bank zachodni 51000—50000
Bank sp. zarobk. 145000—140000
Czesłocice 37000—390000
Cukier 495000—540000
Firley 50000—50000
Drzewo 27000—27000
Węgiele 415000—390000
Cegielnia
Lilpop 295000—275000
Modrzewski 38 000—370000
Ostrowiec 190000—175000
Karasiński 48000—57000
Zieliński 91000—85000
Rudzi 116000—129000
Starachowice 144000—147000
Pocisk 29000—24000
Parowoz 69500—67000
Zieleniewski 270000—270000
Borkowski 30000—26500
Zyrardów 460000
Zieluga 18000—16000
Polbał 25500—21000
Nobel 74000—75000
Gostawice 160000—165000
Haberbusch

Cetula giełdy pieniężnej w Łodzi.

Łódź, dn. 4 maja 1923 r.

Dolar St. Zjednoczonych (gotówka) w placeniu 47000, — w żądaniu 47100, w tranzakcji —
Dolar St. Zjednoczonych (czeki) w placeniu 47000, w żądaniu 47100, w tranzakcji —
Franki belgijskie (czeki) w plac. 2720, w żąd. 2750.
Franki francuskie (czeki) w plac. 3157, w żąd. 3100.

Franki szwajc. (czeki) w plac. 8550, w żąd. 8540, w tranz. —
Funtów angi. (czeki) w plac. 218,000 w żąd. 218,500, w tranz. —
Korony austr. (czeki) w plac. 0,67 w żąd. 0,68,00
Korony czeskie (czeki) w placeniu 1415 w żąd. 1420, tranz. —
Marki niem. (got.) w plac. 1,17,50 w żąd. 1,18, tranz. —
Marki niemieckie (czeki) w plac. 1,88 w żąd. 1,20 w tranz. —
Miljonówka w plac. — w żąd. 1900.

Nierządowa giełda warszawska.

Wczoraj na warszawskiej giełdzie nierządowej notowania były następujące:

Dolar 47,900
Funt 218000
Franki 51,5
Marki niem. 1,22
Ruble złote 229000
Ruble srebrne 16000
Bilon 7700

Urządowa giełda gdańska.

GDANSK, 4 maja. — (Telegr. wł. „Głosu Polskiego“). — Na dzisiejszym zebraniu giełdy gdańskiej notowano: Warszawa 80,51—80,48
Marka polska 78,80—80,20
Nowy-Jork 37,408—37,595
Londyn 172,068—172,950
Paryż
Szwajcaria
Holandia 14,465—14,576

Nierządowa giełda gdańska.

GDANSK, 4 maja. (Tel. wł. „Głosu Polskiego“). Po zamknięciu giełdy gdańskiej notowania były następujące:
Dolar 37,200
Marka pol. 78,50

Urządowe notowania w Berlinie.

Zamknięcie giełdy

BERLIN, 4 maja. (Telegr. własny „Głosu Polskiego“). Na urzędowej giełdzie berlińskiej notowania były następujące.

Warszawa 78,75
Marka polska 78,25
New-Jork 37,508—37,644
Londyn 175,081—175,958
Paryż 2,515—2,526
Wiedeń 52,80—52,89
Praga 1117—1122
Włochy 1,825—1,834
Belgia 2,169—2,180
Budapeszt 7,05—7,07

Szwajcaria 6,722—6,827
Helsinki 10,2—10,37
Sofia 285—287
Holandia 14,775—14,862
Christiania 84,65—84,6
Kopenhaga 6,957—6,982
Stokholm 8,775—10,025
Hiszpania 5,700—5,759
Buenos-Aires 13,715—13,754
Ryga 18,154—18,145
Rio de Janeiro 4,064—4,035
Zagrzeb 395—395
Tendencja ostabilna.

Nierządowe notowania w Berlinie. Pogiełda.

BERLIN, 4 maja. (Tel. własny) Po zamknięciu giełdy notowania były następujące:

Warszawa 79,00
Marka polska 78,50
Nowy-Jork 36,850
Londyn 170,800
Paryż 2450,50
Wiedeń 52,00
Praga 1095
Włochy 1800
Belgia 2,125
Szwajcaria 6,640
Helsinki 10,250
Holandia 14,400
Christiania 6500
Kopenhaga 6,900
Stokholm 9,850
Hiszpania 5,616
Tendencja spokojna.

Końcowe notowania w Zurychu. Zamknięcie.

ZURYCH, 4-go maja. (Telegram własny „Gł. Pol.“)

Warszawa 0,0115
Nowy-Jork 5,64,90
Londyn 25,67,50
Paryż 37,37,50
Wiedeń 0,0078,12,50
Praga 16,49
Włochy 27,10
Belgia 51,92,50
Budapeszt 0,10,25
Sofia 4,17,50
Holandia 217
Christiania 94,75
Kopenhaga 104,00
Stokholm 147,90
Hiszpania 84,50
Konstantynopol 5,45
Ateny 6,80
Belgrad 5,80
Berlin 0,0146

Czytajcie „Kurjer Wieczorny“

14 Nr.

Listy

Nr. 14

Centralnego Związku Kupców i Przemysłowców

Województwa Łódzkiego
Piotrkowska 10

W niedzielę, d. 6 maja o godz. 4-ej po poł.
odbędzie się w lokalu Związku, Piotrkowska 10

Wielki Wiec Przedwyborczy

w związku z wyborami do Rady Miejskiej.

Przemawiać będą pp.:

S. Frejlich, M. Fuks, I. M. Moszkowicz, Degenstein, I. M. Krenicer, Feliks Kon, M. Perła i inni.

14 Przemysłowcy, Kupcy, Drobnikupcy — stawcie się licznie! 14

Teatr

Tylko 3 gościnne występy Warszawskiego żydowskiego teatru „CENTRAL“

Dziś o 4 popoł.—po cenach niższych.

Dziś o 9 wiecz.

W niedzielę 6 maja, o 9 wiecz.

„SCALA“

„DYBUK“

Dr. Stieglitz

Wielka wygrana

Komedja w 4 aktach, Szolem Aleichem

Bilety do nabycia na wszystkie przedstawienia w kasie teatru

